

## ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/2 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.  
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.,  
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

## TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

## INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-ora 6 cr.  
a treia-ora 5 cr., și timbru de 30 cr.Redacția și administrația: Strada Poplădi Nr. 15.  
Telefon Nr. 14.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază

Numeri singuratici à 5 cr. se vând la „Tipografia”, soc. pe acțiun i

## ZOLA.

Poetul s'a făcut politician; romancierul, creator de atâți eroi, a devenit însuși eroul viitorului seu roman. De 3 săptămâni și mai bine privirile Europei întregi au fost concentrate asupra lui și sub titlul de procesul lui am văzut desfășurându-se o dramă, care se va marca nu numai în istoria Francei, ci poate în istoria lumii. — Ori-câte miserie și afaceri a avut și în timpul din urmă fiecare țeară, totuși presa întregii Europe s'a ocupat și preocupat de cauza „Zola”, ca de o cauză proprie fiecărei națiuni. Mai mult. Se părea, că întreagă Europa s'a conjurat în contra Francei. Chestiunea Cretei și a guvernului ei, chestiunea din extremul Orient, unde puterile mari pregătesc un câmp nou de luptă, chestiunea socialismului agrar din Ungaria, chestiunea naționalităților din Austria, și câte și mai câte alte chestiuni importante, cari interesează nu vinovăția ori nevinovăția unei persoane, ci existența unor cabinete și vitalitatea unor popoare — toate au fost primite, aproape oprite și cutoprite de procesul lui Zola.

După 15 zile s'a sfârșit, și azi romancierul e nu numai o figură pe orizontul politic, ci chiar martir politic. A fost condamnat la un an temniță și 3000 franci amendă, care este maximul prevăzut în lege.

Puterile morale, cari și-au dat această luptă de 15 zile în fața Europei întregi nu ne interesează pe noi special, dar interesează lumea întreagă, și astfel și pe noi. În această luptă uriașă Zola, ori-cât de mare s'ar pără unora, dispăre ca persoană și nu înseamnă nimic decât ca firmă, ca drapel, în care se reprezintă o mare tabără universală.

Personalitate viguroasă și puternică, el s'a aruncat cu toată tăria și căldura sufletului seu în campania ce a întreprins, dar în tot decursul campaniei și a procesului el era mai mult ca un punct fix, inobil, în jurul căruia se învârtă lupta, nu însă ca adevăratul motor al luptei. El era acusatul formal, dar urmărind cu atențiune procesul trebuia chiar să uita această calitate a lui, trebuia chiar să uita și de el, pentru-că adevărul și acuzatul se păreau oficerii, generali, cari se perondau unul după altul, și acuzator se părea Labori, apărătorul pretinsului acusat.

Privind lucrurile mai din depărtare și concentrând notele caracteristice ale luptei, ce se desfășura în forme de procedură justițiară, pe banca acuzărilor se părea că stă Franția, reprezentată în armata și guvernul seu, ear' acuzatorul era lumea internațională, alianța aceea fără nume și fără urme de organizație, care totuși organizează și desorganizează totul în Europa: „liberalismul” acela deklasat și urgisit, care departe de a mai fi ceva pentru adevărată libertate, a ajuns să fie o vigneta, o firmă mai acceptabilă pentru *indulismul internațional*, care exploatează totul și toate în favorul scopurilor sale egoistice.

Nu riscăm o bătălie asupra lui Zola, deși nici „poesia” lui, nici fondul real al activității sale literare nu impune cătuși de puțin. Ne aducem însă aminte, că atunci când cauza *poporului nostru* era pusă înaintea lumii întregi, prin procesul *Memorandumului*, și când celebritățile lumii latine ni-au trimis câte un cuvânt de încurajare, atunci și el a scris un cuvânt pentru noi.

„Toată simpatia mea pentru o cauză dreaptă” — scrie Zola în „Vocile latine”. Să presupunem deci, că numai iubirea de adevăr și indignarea legitimă pentru condamnarea unui nevinovat, l'a condus în pășirea sa așa de hotărâtă contra patriei sale întregi. Cum însă se poți admite despre un om cuminte, ca Zola, că pentru nevinovăția dubie a unei persoane se pună în joc interesele mari și vitale ale unei întregi țări, care e patria sa, și buna reputație a unui neam întreg, care e națiunea sa?

Astfel pusă chestiunea nu e admisibilă. Și de aceea trebuie să presupunem, că idei de altă ordine mai generală au minat în luptă pe celebrul romancier. Dacă nu a fost angajat, atunci el însuși s'a angajat, pentru-că a găsit în curentul sindicatului o notă comună cu curentul seu, pe care l'a reprezentat în toată literatura ce a produs. Iudaismul s'a înălțat aci cu dușmanul creștinismului pozitiv. Și astfel vedem confirmându-se încă odată vorba lui Goethe, că în fondul tuturor chestiunilor istoriei universale stă chestiunea religioasă, care împarte lumea, acum ca și în trecut, în două mari tabere.

Nu-i vorba, Francezii nu sunt tocmai cei mai religioși creștini, dar în fața campaniei iudaismului aliat cu nihilismul religios, s'a trezit în ei credința și patriotismul, sentimentul național și religios, și acestea s'au dovedit ca fortărețe inespugnabile. „Figaro” a caracterizat foarte potrivit rolul lui Zola, care i-a fost colaborator, când și-a exprimat regretul, că s'a apucat „să combată Roma din Ierusalim”.

Eată de ce cauza lui Zola a fost o cauză desperată, o cauză perdută dela început. El a scris „l'accuse!” și întreagă Franția, întreg poporul a răspuns: „je condamne!” Și juriul l'a condamnat fără cruțare, fără împrejurări atenuante, la maximul pedepsei între aplausele poporului francez.

Și totuși în decurs de 15 zile cum s'a ocupat toată presa din toate țările de cauza aceasta, înainte perdută! Cum a crezut întreagă Europa, sau a fost făcută să creadă, că Zola servește binelui absolut și adevărului etern, cum a fost pus telegrafal și telefonul aproape exclusiv în favorul unei persoane, care reprezintă un membru al marelui alianțe israelite!!

Faptul acesta ne dă și nouă exemplu strălucit, prin contrastele mari ce le prezintă, cât de mult s'ar pute servi prin presă și cauzele noastre, dacă și la noi ar fi o adevărată solidaritate pozitivă, animată viu de voință tare, de sentimente calde și mari.

Jidanii au putut se susține cu triumf în decurs de 15 zile, o cauză a priori perdută, a cărei merit era libertatea unei singure persoane, și noi senu putem susține cum ar trebui, o cauză sfântă și dreaptă, care se învârtă pe lângă existența și libertatea națională a unui popor, schinuit și torturat în propria sa casă, tratat ca trădător criminal în propria sa țeară, pe care a apărut-o cu brațul seu și o susține cu sudorile sale? Noi suntem exilați în propria noastră patrie și nime nu se gîde de suferințele noastre, pentru-că noi înșine ne perdem vremea cu fleacuri, preocupate de mici intrigă, agitați numai de uri mărunte, băbești și nedemne, conduși de niște vederi strimte până la — nădușire.

O! Ar fi timpul să ne ridicăm odată din această atmosferă nebulosă, apăsătoare și nădușitoare! Ar fi timpul să ne înălțăm puțin sufletul, căci altfel e pericol ireparabil!!

Sibiu, 25 Februarie n.

**Reorganizarea partidului național în Bucovina.** Cetim în „Patria”:

Duminecă s'a întrunit comitetul național al partidului național român din Bucovina sub prezidiul dlui Modest cav. de Grigoreca și a debătut asupra proiectului de reorganizare al partidului. Debaterea se va continua și încheia în ședința proxima, care va avea loc Joi seara la orele 8. S'a ales o comisie de patru membri, cari sînt însărcinați a preciza până atunci detaliile organizării pe baza principiilor acceptate în dezbaterile speciale.

Tot Duminecă a comunicat dl. president Grigoreca, că prezidentul partidului național și membru al dirigenței partidului, dl. Victor br. de Styrcea, se simte necesitat a se retrage din viața politică din cauza sănătății zdruncinate și prin urmare depune toate funcțiunile cari le-a avut în anul partidului, cât și mandatul

de deputat. Comitetul a luat cu viu regret la cunoștință acest comunicat și a exmis o comisie de 5 membri să se prezente la dl. bar. de Styrcea și exprimându-i regretul pentru retragerea din viața politică să-i mulțumească în numele partidului pentru marile servicii, cari le-a adus Românilor din Bucovina în decursul neobositei sale activități de trei decenii.”

Măsurile brutale ale guvernului față de socialiști se continuă, mai ales în Budapesta. Casele socialiștilor de aici nu mai sînt sigure de încălcările poliștilor. Ba aceștia s'au înstăpănit chiar și pe persoanele lor! Zilele acestea toți capii socialiști din Budapesta au fost fotografiați cu sîla la poliție; doi dintre ei, făcînd opoziție desperată, au fost luați pe sus de poliști și sbatându-se în mâinile acestora, — așa au fost fotografiați!

Poftim stat — „constituțional!”

„Review of Review” despre Austro-Ungaria. Importanta revistă engleză din Londra, „Revista Revistelor” publică în anul seu de pe Decembrie a. tr. un articol despre „Viitorul Austro-Ungariei”. Autorul prevede pentru monarhia noastră o revoluție analoagă celei de acum 50 ani, dar mult mai gravă în efectele sale. Aceasta pe motivul, că guvernul nu ar pute conta pe armată din cauza diferențelor mari de rasă și limbă a elementelor ce o compun.

Ministrul Rambaud  
despre Români.

În timp ce savanții maghiari de contrabandă, ca Beksich, Rethy și alții, strecoară articole prin unele reviste franceze și publică la Paris volume, prin cari caută să ne discrediteze atât pe noi cât și pe frații din regatul României, încercînd să ne acopere de calomnii, înaintînd inexactități relativ la stările noastre și mai cu seamă negînd cu înverșunare și perfidie originea și caracterul nostru de popor latin, — în același timp, una dintre somitățile istorice ale Francei, dl. Alfred Rambaud dela Academia franceză, profesor la facultatea de litere din Paris, director al marelui publicații istorice *Histoire Generale*, actualmente ministrul de instrucție în Franția, a publicat un valoros studiu istoric asupra Românilor din Dacia-Traiană.

Acest studiu istoric se ocupă în scurt cu situația Românilor dela colonizarea lor în Dacia și până azi. El este o nobilă răsunare a cauzei noastre românești în contra tuturor Beksich-ilor și Bathy-ilor, cari ne calumniază, ne contestă drepturile noastre istorice, continuitatea noastră în Dacia-Traiană și dreptul sfînt ce-l avem la o viață națională liberă și autonomă.

La ideile și teoriile vrășmășești și interesate ale savanților maghiari, noi opunem studiul eminentului istoric francez. În acest studiu sînt pagini ce vibrează de o adîncă indignare în contra politicii de desnaționalizare a Maghiarilor — pe cari dl. Rambaud îi numește „Turci creștini” — și de un frumos entuziasm pentru cauza română.

Vom cînta să dăm în traducere studiul dlui Rambaud, astfel cum îl găsim în fruntea primului volum al importantei opere a dlui A. D. Xenopol: „Histoire des Rouains de la Dacie Trajane”, operă preîntă de Academia franceză.

## Dualismul și socialismul.

— Din broșura: „Das Bauernproletariat in Ungarn” —

de

Iașa Tomić.

II.

Bunăstarea materială a unei țări nu se poate ajunge printr'un decret, ori o lege, ci numai prin muncă continuă de mulți ani.

La noi mai mult au fost neglijate tocmai chestiunile economice. Asta e o greșală. A doua greșală e, că s'a căutat a amăgi lumea, și a o îmbăta cu aparențe.

Spre a demonstra bogăția țării și superioritatea culturii maghiare s'au aruncat sume enorme întru înfrumșetarea Budapestei, ca să impună străinilor. Această politică decorativă a fost nu numai foarte costisitoare, ci și păgubitoare.

În privința aceasta Ungaria seamănă cu omul care face datorie pentru-ca să cumpere fiului seu mai mare vestimente de salo, inel cu brillant, etc., pecînd pe ceilalți fi lasă să umble flămînzii și goi.

Favorizarea neproporționată a centrului totdeauna s'a răsunat.

Și de altfel numai elementul maghiar a fost sprijinit în tendințele sale culturale de cătră stat. Naționalitățile nu numai că nu au fost sprijinite, ci chiar împedecate.

Astfel urmărind scopuri insane, economiei, industriei și comerțului i s'a dat cea mai mică grijă. Urmările s'au vîdit în cîrînd în situația generală economică, pe care voiu ilustra-o cu unele date statistice.

În 1868 speșele Ungariei erau 130 milioane fl., la 1896 au fost 500 milioane! Cele 130 milioane dela 1868 acum n'ar acopori nici interesele anuale ale datoriei de stat, pentru-că la aceasta se recer anual 146 milioane. Dela 1868 speșele Ungariei s'au multiplicat cu 4; populațiunea însă de abia va fi crescut cu 12%. În decursul acestui timp s'au vîndut averi de ale statului în preț de mai multe milioane. Datoriile statului însă ating suma de 2000 milioane.

Despre urmări ne dă o iconă statistică din 1890.

În anul acela erau 6,300.000 persoane harnice de lucru.

Între aceștia erau 3,077.000 zileri, 32.000 servitori, 9000 vagabunzi etc. Va se zică jumătate dintre oamenii capaci de muncă erau proletari, ce nu au nimic.

Și moșile proprietarilor erau îngreunate cu 1000 milioane de împrumuturi.

Miserabila situație se caracterizează și prin faptul, că 32.000 de oameni emigrează anual din țeară.

Și ruina a progresat din an în an.

Guvernele și corpurile legiuitoare au lăsat pe plugari în știrea Domnului; nu s'au interesat să-l lăvețe a introduce un sistem mai rațional ori să se asocieze. Și mai puțin s'au îngrijit de un credit ieftin.

Asemennea stă lucrul și cu măiestrii; se ruinează rapid. Ei au căzut jertfă industriei austriace, și au trebuit să recurgă și ei la săpă, făcînd numărul proletarilor țărani.

Cauza principală așadar este art. de lege XVI, din 1868. Pentru-că în orice stat când plugarii decada adă muncă și pîne la industrie, care tocmai atunci se avîntă. În Ungaria însă industria e cu mult prea slabă, ca se poată da de lucru tuturor deposedaților; și ea nu se poate desvolta din pricina concurenței austriace. Ar trebui să se apere cu vîmă, dar legea exclude aceasta.

De aceea Ungaria e lipsită de rezervoirul, în care să se refugiază de comun proletariatul țărănesc.

Nu-i vorba, se scrie și acum mult despre înfiorarea căto unor instituțiuni, fabrici, întreprinderi. Singuratici s'au îmbogățit în mare măsură, dar ce folos, că în același timp sute de mii au sărăcit total. Îmbogățirea singuraticului nu despăgubește întru nimic statul, dacă razimul lui de pînă aci, masele poporului, devin proletari.

Nu sînt oare destul de clar caracterizate stările noastre desperate, dacă o parte a populației e fără proprietate, ear' jumătatea celorlalte părți e copleșită de datorii? Ce mai restază atunci? Rostează cele „10 mii” cari s'au îmbogățit. Dar această stare e ca și cea a omului flămînd, gol, zdruncit, care

poartă pe deget un inel de aur, pe care nu-l poate valora.

De altfel în timpul din urmă s'a spus din casina națională, cu prilejul banchetului lui Széchenyi o vorbă potrivită și simptomeatică:

— „Nu-i fericiți Maghiarii!”

Da. Ungaria nu e azi fericită, și cei mai nefericiți între neamuri sînt Maghiarii — grație politici lor nenorocite.

Maghiarii sînt relativ mai mult sărăciți. Ei sînt relativ mai mulți cari în frig și în vînt trebuie să lucre la peatră de cubic, ei umplu relativ mai mult temnițele.

## DIN BUCOVINA.

## Acțiuni politice.

Frații din Bucovina nu sînt în plină activitate politică. Comitetul național al lor se ocupă de reorganizarea partidului, ear' deputații țin întruniri cu poporul.

Mai ales tinărul deputat al țăranelor, dl. Dr. George Popoviciu, ține rînd pe rînd întruniri, în care face dare de seamă înaintea alegătorilor sei. Am anunțat deja pe scurt despre decursul adunării din Cămpulung. Eată acum după „Patria” vorbirea-raport a deputatului Dr. Popoviciu:

Clubul român și partidele din parlamentul central.

Vorbitorul face mai întâiu un tablou al luptelor din parlamentul central. Aceste lupte se învîrt în jurul întrebării: *să se lărgească autonomia țărilor Austriei sau ba?* și earăși: să aibă toate națiunile Austriei drepturi egale, sau să fie ca până acum o nație privilegiată, altele mai puțin bătate în seamă, ear' restul helotizate? Pentru noi Români, cari în această trinitate de ranguri am ocupat locul cel mai nefavorabil, nu există, decât un răspuns: *Autonomia trebuie lărgită* (Aplause). Români, cari cunosc propriile lor suferințe, nu pot, decât să lupte sincer și necondiționat pentru *egala îndreptățire*. De aceea clubul român din parlamentul din Viena s'a atașat partidelor autonomiste, aliindu-se cu acele grupuri, cari și-au pus în program egalitatea națiunilor din Austria.

Nu e vorba aici, de stîntem germanofili, ori nu. În politică hotărăște interesul și nu inima, ear' acest interes nu ne apropie momentan de grupurile germane din stînga parlamentului. Aceste grupuri nu tind la o egală îndreptățire a națiunilor pe toate terenele; din rîndurile lor a eșit vorba volantă despre *națiuni inferioare*, ele sînt comandate de grupul radical național, care intenționează *excluderea Galiciei și a Bucovinei din parlamentul vienez și crearea unei diete generale la Lemberg*, unde ar avea să apară trimișii unei *Bucovine vasale*. Aceasta însă ar însemna *sfîrșitul națiunii române în Bucovina*. (Aplause agomotoase). Ne-am cufunda în oceanul leșesc, cum cade perdută o peatră scumpă în un fund de iaz. De-am face tovărășia cu cei-ce au acest plan, am fi vinovați de stîngerea Bucovinei și a Românilor, am comite un patricid. Dorim nu numai ca Bucovina să rămână autonomă, dar mai virtos cerem, ca drepturile ei să se adauge și să se lărgească. De Galiciei nu vom să știm nimic. Din contră dorim, ca acele legături, cari azi ne mai leagă de această vecină a noastră, cum e curtea de apel, direcția căilor ferate etc., cât mai curînd să le putem curma.

Sîntem calumniați, că am încheiat un pact cu Polonii. Adevărat e, că mergem în parlament alături cu Polonii, dar' acest drum comun nu are ținta, ca să ajungem la Lemberg. Noi mergem aliați cu cei-ce au proclamat drept devisa lărgirea autonomiei și egală îndreptățire a națiunilor, ear' între aceștia se află și Polonii. Din momentul înscă, ce Polonii ar schimba atitudinea corectă, ce o observă dela constituirea clubului român încoace și ar manifesta o ingerență în afacerile Bucovinei, noi am deveni dușmanii lor neîmpăcați. Polonii sînt momentan greu și multilateral atacați în teritoriul lor propriu. E greu de presupus deci, că ei ar dori să înmulțescă prin luarea Bucovinei numărul celor nemulțumiți în Galiciei. Cele expuse însă nu sînt un îndemn la letargie și la suprimarea



pazei. La întrebarea, cum se află Austria, noi răspundem: nici germană, nici slavă, ci drept și justă, ca o mamă, cătră toate popoarele ei. (Aplauze generale).

#### Activitatea clubului român.

În vederea, că în curând parlamentul central se va redeschide, oratorul ține să schițeze activitatea de până acum a clubului român.

Constituirea clubului român parlamentar, zice, a fost o necesitate politică pentru noi. (Aplauze). Deși regretabilele evenimente parlamentare nu au îngăduit o recoltă mai bogată de rezultate, totuși clubul român nu s'a reîntors cu mâna goală din Viena. A isbutit a asigura realizarea unei vechi și ferbite dorinți a națiunii noastre. La toamnă se va deschide prima clasă paralelă română la gimnasiul superior din Cernăuți (Aplauze frenetice și șgometoase, strigăte de bravo) și astfel vom avea în capitală o contrabalansă justă față de gimnasiul rubean înființat deja de mai înainte. Nu avem a ne întrece în laude, pentru-că ni s'am acordat în fine aceste clase paralele. Noi nu am obținut decât bunul nostru drept. (Aplauze). Și din aceasta numai o mică, o foarte mică cotă. Dar e remarcabil, că abia concentrați în micul, dar naționalul club român, deputații nostri au reușit, au obținut aceea, ce în celebrul și importantul club Hohenwart în nici un chip n'au putut dobândi.

Clubul român a intervenit de repetate ori și pentru crearea unei direcții la Cernăuți a căilor ferate și pentru neînfrântă lucrare a liniei Câmpulung-Dorna. Peste curând vom avea direcția la Cernăuți și vom fi făcut astfel un pas înainte în emanciparea noastră de sub epitropia Galiției. (Aplauze). Rămâne numai, ca la activarea noiei instituțiuni să accentuăm ci să realizăm postulatele noastre naționale, ca direcția să nu fie un cuib de înstrăinare.

Vorbitorul amintește apoi de propunerile prezentate de d-sa în ultima sesiune a parlamentului (clasele paralele române la pedagogie și curtea de apel din Cernăuți) și promite a le repeta și a le susține și în sesiunea viitoare. Învățământul nostru nu va avea roade bune, până-ce nu vor primi învățătorii instrucția în limba, în care ei au a o preda. Cine a învățat a cânta din scripcă, nu poate da concerte din flaut. (Aplauze).

Arată apoi modul, cum școala de lemnărit din Câmpulung poate fi îndrumată spre calea unui progres; arată studiul în care se află chestia salariilor preoțești și discută în mijlocul unei atenții încordate proiectul de lege pentru asociațiile țărânești. Raportează despre adunarea țăranilor din Viena, promite, că va reprezenta țăranimea bucovineană și la conferințele ce se vor ține în Martie la Viena în chestia tranșacției cu Ungaria și a reformei birului, numai roagă țăranimea română din Bucovina să rămână credincioasă partidului național și numai sub acest standard să lupte pentru interesele ei de clasă. (Aplauze).

Programul agrar plugăresc va fi un punct principal în credul partidului nostru. Momentan sunt două mari probleme la ordinea zilei. Chestiunea năimirei moșilor fondului religios și buncile după sistemul Raiffeisen. Interesele țerei cer, ca fondul, primul moșier în țeară, să-și năimească moșile în un chip, care e favorabil intereselor stărei țărânești. (Aprobări). Azi sunt casuri, în cari un speculant ardează falcea cu 18—20 fl. și o subardează apoi unui gospodar cu 70 fl. Oratorul a primit sute de plângeri și de rugări de a interveni. Partidul român trebuie să iee această chestie în mână. (Aplauze frenetice).

Un alt lucru de o importanță eminentă sunt caselle Raiffeisen. Când înainte de trei ani au lansat „tinerii” primele idei în țeară în această privință, au fost întâmpinați cu scepticism. Cu toate acestea ei n'au perdut speranță, au preparat toate materialele trebuincioase, cari zilele trecute au fost puse la dispoziția comitetului țerei. Mișcarea pentru buncile Raiffeisen a aflat un sprijin neașteptat, dar foarte binevenit din partea unor patrioți din comuna Crasna, cari în frunte cu mult zelul lor preot au făcut primul pas concret pentru întemeierea buncilor Raiffeisen. Apelează apoi la toți factorii normativi din comune, ca să înființeze cât de curând aceste bănci, cari vor ridica starea deplorabilă economică a țăranimeii. (Așa e! așa e! promitem că vom înființa!)

Vorbește apoi despre importanța cabinetelor de lectură din punctul de vedere cultural și cere înființarea lor în fiecare comună. Cabinetele sunt vetre de unde se revărsă căldura și lumina asupra poporului nostru. Ocârmuirea trebuie să dorească prosperarea acestor cabinete, pentru-că ele aduc prosperarea poporului.

Oratorul atinge apoi organizația partidului. O societate politică în Cernăuți nu ajunge. Districtele trebuie să se organizeze și ele politicește. Starea actuală e încă foarte

îngrijitoare. În privința școlară stăm foarte prost. Sunt comune, cari de ani întregi se luptă, ca să se înființeze în școala lor limba română. Aceste stări de lucruri nu mai sunt de suferit și noi trebuie să protestăm în contra lor cu toată puterea. (Aplauze și aprobări). Tot așa stăm cu autonomia noastră comunală, cu libertatea alegerilor și a intrinirilor. (Așa e, așa e!) Din toate părțile sunt presiuni. Vai de constituționalismul nostru. Cu toate acestea noi nu desădădăim. (Nu! nu!) Speranțele noastre sunt în noi înși-ne! Cine știe a-și ajuta, același ti va ajuta și Dumnezeu. (Aplauze).

Dar un lucru îmbucurător tot s'a înțemplat. Este numirea noului president Bourguignon. Venit din o țeară, unde constituționalismul e păzit cu sfințenie, unde nu se terorizează la alegeri și la intrinirile cabinetelor de lectură (aplaude frenetice), baronul Bourguignon de bună-seamă nu va schimba nici aici principiile sale. (Trăească!) Un bărbat care ca dirigător a fost atât de stimat, a fost atât de drept și luminat, nici ca president nu poate fi altfel. (Trăească! trăească!) Și noi nu cerem decât dreptate. (Aplauze șgometoase, prelungite și repețite).

## Nu prea merge — cu maghiarisarea!

Din statistica oficioasă a maghiarisării pe 1897, publicată zilele acestea de marele „patriot” Telkes Simon, presidential societății centrale de maghiarisarea numelor: rezultă faptul foarte jalnic pentru „ideea de stat”, că pe lângă toată brutalitatea măsurilor guvernului, — fabricii de maghiarisare ti umbliă, zău, nu prea... excelent!

Eată un extras al datelor acestei statistice:

În 1897 s'au înaintat ministrului de interne 1841 petițiuni pentru maghiarisarea numelor, adică abia cu 252 mai multe ca în 1896. În raport cu anii 1867—68, când în decurs de 22 de luni și-au maghiariat numele numai 522 de indivizi, se arată, nu-i vorbă, o creștere. Această creștere însă nu-i satisfacă de loc pe „patrioți” în fața faptului, că dela 1867 până la finea anului 1897, abia și-au maghiarisat numele 18.608 indivizi, ceea-ce dă cam 600 la an. Dar și dintre acestia mulți au luat nume neungurești, ear' alții, având nume ungurești, le-au schimbat cu altele tot ungurești, ba au fost unii, cari numele ungurești și-le-au schimbat cu nume nemțești, ca d. ex. Gábor, care s'a făcut Reinhard etc.

Contingentul cel mai mare al renegaților de nume îl dă Budapesta, acolo fiind mai mulți Jidani. Astfel dintre 1019, câți au cerut în semestrul al doilea al anului trecut maghiarisarea numelui, 367 (36.01%) au fost din Budapesta.

Maghiarisări în masse s'au făcut la biroul central statistic r. u. și la direcțiunea de poste și telegraf din Budapesta, apoi la sticlăria dela Gurgui și încă în vre-o 2 comune din comitatul Borsod.

După ocupațiune, numărul celor-ce și-au maghiarisat numele în cursul anului trecut se împarte astfel: 97 funcționari de post, 49 funcționari la căile ferate, 95 funcționari de stat, 34 funcționari administrativi, 13 silvicultori, 101 funcționari privați, 59 învățători, 16 profesori, 5 preoți, 1 călugăriță, 28 medici, 17 ingineri, 5 advocați, 8 ziaristi, 5 teatraliști, 6 pictori, 5 arhitecți, 4 farmaciști, 55 gendarmi, 7 polițiști, 13 funcționari la finanțe, 26 ostași. Adecă — mai toți oamenii lipsiți de independență, cari și-au maghiarisat numele la poruncă. Comercianți (Jidani) și industriași au fost 413, dar și între acestia cei mai mulți sunt învățăceli și calfe, cari asemenea și-au maghiarisat numele de slă, la porunca stăpânilor; mai sunt apoi 93 de servitori privați și de cancelarii, 27 zileri și muncitori, 12 dirigători la moși.

Foarte interesantă e clasarea după religie a maghiarisărilor. Dintre 1841, 990 sunt Jidani (= 53.77%); 663 romano-catolici; 70 greco-catolici; 8 greco-orientali; 82 ev. augustinii; 53 reformați și 5 unitari.

Considerând, că între greco-catolici sunt numărați și Rutenii cei perduți, ear' între greco-orientali și Sârbii — putem cu multă bucurie constata, că între renegații de nume din 1897 nu se găsește mai nici un Român!

La

## Abonament lunar

pentru Martie st. v.

— cu prețurile din capul foii —

Invită

Administrațiunea ziarului „TRIBUNA”

## Ungaria — stat polițienesc!

Vorba n'o spunem noi — pentru cari e deja prea banală! — ci consulul american din Budapesta!

Ceea-ce l'a îndemnat pe American la această vorbă hotărâtă, e un nou cas de brutalitate, comis din partea poliției pe-stane.

Lucrul s'a înțemplat așa, că episcopul de Calocsa Csáska György a predat zilele acestea căpitanului suprem al poliției din Budapesta o scrisoare anonimă, pria care o femeie fi cerea bani, la cas contrar fi amenința cu desvîlirea unor scandaloase aventuri, despre cari ar fi știind și contele Teleki Árpád, fost deputat în cameră. Immediat a fost însărcinat cu cercetarea căpitanul polițienesc Berczy, faimos pentru brutalitățile sale „din oficiu”. Berczy a presupus de autoară a scrisoarei pe amanta contelui Teleki, o damă americană, fiică de milionar, care de trei ani trăiește cu Teleki în Budapesta.

Prinzând ocazia, când Teleki lipsia din Budapesta, căpitanul de poliție a trimis doi detectivi la dama americană, cu porunca de a o aduce imediat la sine. Detectivii au aflat pe damă în pat, zăcând bolnavă. Totuși an silio-o să se îmbrace în fața lor și s'i urmesse, sub amenințarea, că altfel o exco-tează!

La poliție, comisarul a ținut pe bista femeie de dimineața până seara la cinci, înterogându-o în chipul cel mai dur și tratându-o cu cea mai ordinară brutalitate. Și cu toate-că s'elbaticul polițian n'a putut descoperi nimic suspect, totuși a concediat pe nefericită damă cu observarea, că „numai din condescendență n'o arestează!” Dar cei doi detectivi au însoțit-o până la locuința ei și aici au răscolit și răsturnat totul, ba au scotocorit chiar în scrisorile contelui, sub pretext, că — fac perchișii!

Desădădăuită, dama americană a alergat, bolnavă cum era și zdrobită de chinurile ce îndurase, la consulul american, să ceară scut. Acesta însă, a îndrumat-o la un advocat, Dr. Pollák Illés, spunând, că el nu poate face nimic, de oare-ce „în Budapesta sunt stări, ca-și-când țeara ar fi un stat polițienesc!”

Advocatul Pollák a denunțat cazul la ministrul de interne.

Totodată contele Teleki, reîntors la Budapesta, s'a plâns foarte indignat la căpitanul suprem al poliției.

Afacerea poate da ansă chiar la un conflict diplomatic, de oare-ce consulul american a comunicat cazul cu ambasadorul american din Viena, care va cere satisfacție pe seama damei brutalizate.

## Procesul Zola.

În sfârșit! Procesul, care pentru un singur individ a alarmat și a ținut într-o agitație atât de îndelungată întreaga lume cultă — s'a sfârșit...

S'a sfârșit cu osândirea cea mai severă a vinovaților, cu deservitul fiasco al sindicatului jidovesc!

Cu bună vreme înainte de a se începe ședința, interesul publicului își ajunsese culmea.

Străzile din jurul palatului justiției nu mai încăpeau miiile de oameni. Multime de gardiști țineau ordinea.

Labori și-a continuat pledoarul cu același strălucit succes oratoric, dar și cu aceeași patență lipsă de dovezi. Puținii dreyfusisti îl aclamau mereu, dar majoritatea covârșitoare a publicului detuna cu intreruperile ostile și cu strigătele de „Trăească Francia!” „Trăească armata!”

Când Labori s'a încercat să apere pe colonelul Picquart, lăudându-l, publicul a erupt într-o formidabilă indignare, strigând mereu oratorului „Destul!” „Gată odată!” „Jos cu el!”

De trei-ori a amenințat presidentul cu evacuarea salei.

După Labori a vorbit advocatul Olemenceau, apărătorul redactorului resp. Perreux dela Aurore și directorul acestui ziar. El se mienște a convinge pe jurații, că achitând pe Zola nu declară nevinovat pe Dreyfus, ci numai recunosc ilegalitatea osândirii acestuia.

O voce (din public) strigă: Panama! (Se știe anume, că și Olemenceau a fost amestecat în scandalul Panama).

După o scurtă dar viguroasă replică a procurorului Van Cassel, Labori vrea să mai vorbească, dar protestările șgometoase ale publicului îl făc să termine iute.

Sunt 7 ore seara, când jurații se retrag să aducă verdictul. Consfătuirea lor a durat 1/2 oră.

În sala domnia o febră de nedescrie. Revenind jurații, cel mai bătrân dintre ei anunță în numele poporului verdictul, că

Zola și redactorul Perreux sunt vinovați.

Publicul a primit verdictul cu un entuziasm colosal. Nu mai tacetau strigătele de „Trăească armata!” „Trăească Francia!” „Trăească jurații!” „Moarte lui Zola!”

Zola a spus cu voce tare: „Dar' acestia s'nt adevărați canibali!”

După verdict, presidentul a provocat pe procuror să se exprime privitor la măsura osândei.

Procurorul a cerut maximul, neluându-se în seamă circumstanțe atenuante.

Tribunalul a și decis în acest înțeles: Zola f' osândit la un an temniță și 3000 fr. amendă; redactorul Perreux la 4 luni temniță și 3000 fr. amendă.

Publicul a erupt de nou într'un entuziasm șguduit. Amicii lui Zola l'au îmbrățșat pe acesta.

Afară s'au înțemplat demonstrații violente. Aclamările la adresa Francei și a armatei nu mai conteniau. „Trăească Francia!” „Trăească armata!” „Jos Dreyfus!” — răsună din toate părțile. Un individ, care a strigat: „Pără Francia, trăească Zola!” era s' fi sfășiat în bucăți de nu-l salva gardiștii.

S'au înțemplat bătăi sângeroase. Poliția a intervenit, arestând vre-o 30 de demonstrații.

Demonstrațiile s'au repetat și pe alte piețe.

Zola s'a putut depărta neobservat, într-o trăsură.

Amicii lui Zola s'au adunat la casa lui Labori, să decidă a înainta sau nu recurs de nulitate.

Earăși o știre de senzație... Dar' pare-că e numai atât, nu și adevărat!

Ziarul parisian „Soir” spune, că majorul italian Painzardzi din Bruxelles, fost atașat al ambasadei italiene, ar fi declarat unui corespondent al sen, că diplomații ruși, italieni și germani ar fi cunoscând bine pe adevăratul autor al bordereau-ului; el e oficer francez și guvernul Francei l'a folosit înșel ca spio. Dacă revisia procesului Dreyfus nu se va face, ar fi zis majorul italian, acesti diplomați vor da în vileag numele adevăratului trădător.

„Soir” crede, că acesta nu poate fi altul decât — Eszterházy.

Știrea aceasta alarmantă poate a nu fi decât o nouă metehună a sindicatului Dreyfus. Vom vedea!

## CRONICĂ

Sibiin, 25 Febr. n. 1898.

**Profesor român diplomat.** Afiam cu plăcere, că dl Aurel Ciortea, profesor la școalele comerciale din Brașov, a deus la universitatea din Cluj cu bun succes examenul de specialitate în științele fizice și matematice.

**Procesul duelului Filipescu-Lahovary.** Luni (23 Febr. n.) s'a început la tribunalul de Ilfov (București) procesul intentat pentru duelul dlui N. Filipescu, precum și martorilor săi și al răposatului Lahovary. Sala era plină de lume. Dl Filipescu s'a prezentat fără apărător. Ca parte civilă era de față d-na Mița Lahovary, asistată de advocații Danielopol și C. Nacu. Jos, în fața locului rezervat tribunalului, s'nt depuse spadele lui, cari au servit la duel.

Ședința se deschide la 12<sup>1/2</sup>. Se decide a se aduce martorii T. Vădurescu și Ionel Grădășteanu, cari lipsese. După acestea se începe interogatoriul inculpaților. Cel dintâiu ascultat este dl N. Filipescu.

D-se, întrebă, spune, că a mai avut dueli, ear' despre relațiile d-sale cu G. Lahovary declară următoarele: Întotdeauna am fost bine cu Lahovary. Până în ziua duelului ne salutăm. În timpul din urmă eram în relațiuni mai puțin strinse ca înainte, de oare-ce d-sa părăsise partidul conservator, din care fac parte.

Privitor la duel, dl Filipescu spune: După o matură gândire am trimis martorii dlui Lahovary, în loc să-i răspund priatr'un articol de extremă violență, — eu am obiceiul de a scrie foarte violent în contra persoanelor, cari trec dintr'un partid în altul. Acest articol ar fi adus de sigur un duel. Am preferat să trimit martori dela început, ca să evit certurile prin ziare. N'am dat nici un mandat special martorilor mei; am făcut o simplă provocare. Am dat toată libertatea de acțiune martorilor mei și aceasta a și fost răspunsul meu față cu dl Săulescu, unul dintre martorii mei, când mă întrebases în o chestiune a acestei afaceri.

La întrebarea presidentului, că în ce poziție se afla Lahovary, când a fost lovit, acusatul răspunde: La prima reprisă, Lahovary s'a retras până la părete. Din această retragere n'am văzut inferioritatea adversarului. Când am ajuns aproape unul de altul am fost oprîți. S'a început al doilea angajament. Am tras de două-ori la mână. Adversarul a parat lovitura, s'a deschis, am făcut un degajament și l'am lovit. Nu știu cum am dat lovitura, nici dacă m'am fâdat în acel moment.

Pertractarea va dura, probabil, trei zile.

**Rectificare.** O eroare s'a străcurat pe pagina primă în șirul prim al articolului „Din Bucovina”. A se citi „Frații din Bucovina s'nt în plină activitate...”

**Ambasador sârbesc la Regele Carol.** Marți, 22 Febr. n., la orele 12 din zi, Mihail Kr. Georgevici, trimis extraordinar și ministru plenipotențiar al Regelui Sârbiei la București, a fost primit, împreună cu personalul legațiunei, la palatul Regelui în audiență oficială, cu ceremonialul prescrip. Mihail Kr. Georgevici a avut onoare a remite Regelui, în prezența ministrului afacerilor străine, scrisorile-cari îl acreditează în calitate de trimis extraordinar și ministru plenipotențiar al Regelui Alexandru pe lângă Regele Carol. După terminarea audienței oficiale, ministrul plenipotențiar a prezentat Regelui personalul legațiunei. Mihail Kr. Georgevici a fost primit apoi, împreună cu personalul legațiunei, de Regina și la urmă a fost recon dus la ospelul seu cu ceremonialul ce a presidat la sosire-i.

**Fără nas...** Cătim în Opinia din Iași: Curtea de apel din Iași, printr'o curioasă coincidență a judecat în aceeași săptămână 2 casuri de loviri, cari au produs sluirea victimelor, lăsându-le pentru toată viața cu nasurile fără virf.

Primul cas s'a înțemplat la Rădășeni în județul Suceava. Victima se numește Catinea Constantin. Agresorul este o vecină numită Sultana Peteanu. Copiii Catinei bătuseră de copii Sultanei. Aceasta intervine și aplică o bună corectură copiilor celei dintâi. Intr'o dimineață mergând la câmp, ambele mame se întâlnesc. Se iau la sfadă, după care Catinea trăneste jos pe Sultana și o strânge de șnur, cari erau foarte durcuroase, fiind abia câteva zile de când Sultana începuse a înfăcea un copil. Sultana a mărturisit tribunalului, că de durere a încercat să sugrume cu tulpăul pe Catinea, dar' nerezind a mușcat o cu dinții de nas. Tribunalul evaluase despăgubirea pentru vîrul nasului la 100 lei. Curtea pe nevăzutele — victima nu s'a înfășiat — a acordat 40 lei. Agesoara va mai sta și la închisoare timp de 10 zile.

Al doilea cas este cel al femeii Maria Munteanu. Autorul ciuntirii nasului se bănuște a fi însuși soțul Ioan Munteanu, muncitor din Săcsoani, jud. Roman și care din gelosie și-ar fi slătit femeia. Maria se pare, că având alte oferte mai bune, lăsase de vre-o trei săptămâni pe soțul seu. Aceasta se ia într'o seară după Maria și după-ce aceasta intră într'o hudiță lătarănică se aruncă asupra ei și cu dinții îi retează vîrul nasului. Soțul a fost condamnat de tribunal la 3 luni închisoare și 200 lei despăgubire, ear' înaintea curței i s'au admis martori să dovedească, că unul din amanții femeii — de gelosie i-a retezat nasul și femeia neputând desvîlui tot misterul lucrurilor, a dat vina pe bărbatul cu care trăia în cu.

Ca și prima victimă, și aceasta de a doua n'a avut nas, se se prezente înaintea curței.

**Cel mai mare tunel al României.** Ministrul român al lucrărilor publice a invitat mai multe case străine să iee parte la licitația pentru construirea marelui tunel, lung de 3400 metri, pe linia Galatz-Bérlad, și care va costa probabil peste 5 milioane lei. Tunelul acesta va fi cel mai mare din România.

**Reorganizarea învățământului în România.** Camera română dezbate de câteva zile proiectul de reorganizarea învățământului secundar și superior. În ședința de Luni s'a încheiat discuția generală c'un discurs al ministrului de instrucțiune Spiru Haret și proiectul s'a primit cu 100 contra 27 voturi. Acum e la ordinea zilei dezbaterile pe paragrafi.

**Jidovii — reprezentanți ai Ungariei în străinătate.** Se știe, că la expoziția internațională parisiană din 1900 va lua parte oficială și Ungaria. Ministrul de interne a numit deja comisiunile diferitelor grupuri. „Alkotmány” spune, că membrii tuturor acestor comisiuni s'nt aproape exclusiv Jidovi. În grupul al treilea însă, în care se află ziaristi, nu se află nici un creștin, ci toți s'nt Jidani. Poaia ungurească se miră de acest lucru. Noi nu ne mai mirăm!

**O insulă în flacări.** Conform unor știri ce au sosit din Australia la Londra, insula Tasmania, cea mai frumoasă din Oceanul pacific, e în flacări. De două săptămâni bănușie focul în interiorul insulei. Causa focului e necunoscută. Flăcările mistuitoare s'nt mereu ațitate de un puternic vînt nordic. Păduri imense se prefac la cenușe. Până acum au căzut pradă flăcărilor vre-o 60 de oameni. Paștele adăst uriașe.

**La moderna parfumerie Meltzer.** din loc se află pe lângă prețuri moderate tot felul de sîpunuri de toaletă, parfum, pudră, perli de dinți și alte articole de acest fel, toate de cea mai bună calitate, precum se poate vedea din inseratul ce publicăm în nrul de azi, și asupra căruia atragem atențiunea cetitorilor nostri.

**Știri mîerunte.** Sultanul a acordat ex-regelui Milan, ca supremului comandant al armatei sârbesti, medalia de aur Imtiaz.

— Din Hamburg a fugit un bancher, Tarnsen, după-ce a defraudat vre-o 20.000 marce.

— La Camenicea (Boemia) o bandă de Țigani au atacat satul fatreg; au intervenit gendarmii, cari au pîșcat pe șeful bandei.







„VLĂDEASA“,  
INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII ÎN B.-HUEDIN.

## Convocare.

„Vlădeasa“, institut de credit și economii, societate pe acțiuni în B.-Huedin, își va ține a

### II-a adunare generală ordinară,

în 8 Martie st. n. c., dimineața la 10 ore, în localitatea institutului.

Obiectele adunării vor fi:

1. Deschiderea adunării prin președinte.
2. Raportul direcțiunii.
3. Raportul comitetului de revisiune.
4. Stabilirea bilanțului pe 1897 și fixarea dividendei.
5. Modificarea unor §§-i din statute amăsura proiectului alăturat la convocare.
6. Satorirea marcelor de prezență.
7. Eventuale propuneri.

La această adunare se invită toți domnii acționari ai institutului, făcându-se atenție la dispozițiunile §-lui 19 din statute, după care acțiunile originale sunt a se depune cu 8 zile înainte la cassa institutului.

Din ședința mixtă a direcțiunii și a comitetului de revisiune a „Vlădeasei“, ținută în 28 Ianuarie 1898.

Ioan Pop m. p.,  
președinte.

Iuliu Poruț m. p.,  
director executiv.

| Active.                             | Contul bilanțului pro 1897. |       | Pasive.                                  |                |
|-------------------------------------|-----------------------------|-------|------------------------------------------|----------------|
| Cassa în numerar                    | 1240                        | 64    | Capital social                           |                |
| Imprumuturi ipotecare și cu cavenți | 104362                      | 70    | 700 acții a fl. 50 . . . . .             | 35000 —        |
| Cambii escomptate                   | 14354                       | 41    | Fondul de rezervă . . . . .              | fl. 552.01     |
| Mobilier . . . . .                  | fl. 76.58                   |       | Fondul special de rezervă . . . . .      | n 46.56 598 57 |
| după absciere de 10% . . . . .      | n 7.65                      | 68 93 | Depuneri spre fructificare . . . . .     | 58246 12       |
|                                     |                             |       | Fondul scopurilor filantropice . . . . . | 67 67          |
|                                     |                             |       | Reescompt . . . . .                      | 21052 50       |
|                                     |                             |       | Dividende neridicate . . . . .           | 47 18          |
|                                     |                             |       | Interese transitoare . . . . .           | 2110 —         |
|                                     |                             |       | Profit net . . . . .                     | 2904 64        |
|                                     | 120026                      | 68    |                                          | 120026 68      |

| Erogate.                                |        | Contul profitului și perderilor pro 1897. |    | Percepte.                            |         |
|-----------------------------------------|--------|-------------------------------------------|----|--------------------------------------|---------|
| Interese:                               |        |                                           |    | Interese:                            |         |
| pentru depuneri spre fruct. fl. 2580.68 |        |                                           |    | dela cambii escomptate . fl. 1046.71 |         |
| „ reescompt . . . . . „                 | 909.65 |                                           |    | „ imprumuturi hipot.                 |         |
| „ 2 fonduri . . . . . „                 | 21.48  | 3511                                      | 81 | și cu cavenți . . . . . „            | 8207.30 |
| Spese:                                  |        |                                           |    | Provisiuni diverse . . . . .         |         |
| Salare . . . . . fl. 1669.48            |        |                                           |    | Taxe de transcriere . . . . .        |         |
| Spese de postă, tipărituri              |        |                                           |    |                                      |         |
| și de birou . . . . . „                 |        | 2123                                      | 26 |                                      |         |
| Dare erarială . . . . .                 |        | 820                                       | 05 |                                      |         |
| Chiria . . . . .                        |        | 200                                       | —  |                                      |         |
| Amortisare din mobilier . . . . .       |        | 7                                         | 65 |                                      |         |
| Profit net . . . . .                    |        | 2904                                      | 64 |                                      |         |
|                                         |        |                                           |    |                                      |         |
|                                         |        | 9567                                      | 41 | 9567 41                              |         |

B.-Huedin, 31 Decembrie 1897.

Iuliu Poruț m. p.,  
director executiv.

C. Căciulă m. p.,  
comptabil.

M. Mărincaș m. p.,  
cassar.

Membrii direcțiunii:

Ioan Pop m. p., președinte.

Iuliu Poruț m. p.

Ioan Gal m. p.

Stefan Pop m. p.

Luca Lung m. p.

Examinând conturile de mai sus le-am aflat într-o toate exacte.

Membrii comitetului de revisiune:

Basilio Podoabă m. p., președinte.

Nicolau Suru m. p.

Simion Mărincaș m. p.

Florian Petran m. p.

Florian Hajdeu m. p.

## Este de importanță

a atrage de nou atențiunea, din prilejul sezonului de carnaval și teatru, că recunoscut cele mai bune pudre, pomăduri, parfumuri, fere de ars pērul, perii de dinți, etc. se capătă la

[443] 6—8

Parfumeria Meltzer, strada Cîsnădiei, casa comandai de corp

și  
Daniel Meltzer jun., strada Gușteriței.

Trimiterea prin postă se face cu discrețiune.

„Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu.

A eșit de sub tipar și se află de vîndare la „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu

## MEMORIALUL

arhiepiscopului și metropolitului

Andrei baron de Șaguna

sau

luptele naționale-politice ale Românilor

1846—1873

de

NICOLAE POPEA,

archimandrit-vicar arhiepiscopesc.

Tomul I.

Prețul 1 fl. 30 cr.

Pentru „Tipografia“, societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

## Publicațiune.

Un silvicultor român cu experiență și cu practică în serviciul statului sau pe vr'un domeniu particular, poate găsi ocupațiune imediat pe domeniile dlui G. Gr. Cantacuzino, fost președinte al senatului României. [611] 3—5

Doritorii de a ocupa acest post se trimită pe adresa dlui G. Gr. Cantacuzino, București, Calea Victoriei nr. 167 următoarele acte:

- a) diploma de absolvire a unei școale speciale de silvicultură;
- b) certificat că a servit la stat sau pe vr'un domeniu particular;
- c) atestat de bună purtare;
- d) știință de carte românească.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Au eșit de sub tipar și se află de vînzare:

## Chestiunea

### Română

### în Roma.

## Conferența

domnului

Roberto Fava.

Prețul numai 20 cr.

## un interesant Roman?

Vi-se recomandă

### „Castelul din Carpați“

— Roman din viața poporului românesc din Ardeal. —

de

Jules Verne.

Premiat de „Academia franceză“.

Traducere, — unica autorizată de editorul proprietar francez — făcută

de

Victor Onișor.

Acest volum apărut tocmai acum, are 255—XII. pagini, în octav mare, de o eleganță rară la cărțile românești, și este împodobit cu

26 ilustrațiuni

admirabile, executate după clișeuri din Paris.

Prețul:

Edițiunea populară: 80 cr. + 5 cr. porto postal.

Edițiunea de lux: 1 fl. 20 cr. + 10 cr. porto.

Edițiunea de lux compactat: 2 fl. + 10 cr. porto.

Cel mai potrivit cadou e un „Castel“.

A se adresa direct la

Librăria „Tipografiei“, soc. pe acțiuni,  
Sibiu, strada Poplăci nr. 15.

## Pilulele curățitoare de sânge

numite mai demult pilule universale ale lui

[112] 5—6

## I. PSERHOFER

merită cu tot dreptul numele din urmă, pentru-că în adevăr abia există boale, la care aceste pilule se nu confirme efectul lor în adevăr excelent.

De mulți ani aceste pilule sunt pretutindenea lățite și puține familii vor fi în cari se lipsească o mică proviziune din acest excelent mijloc de casă.

De mulți medici aceste pilule au fost și sunt recomandate ca mijloc de casă, cu deosebire contra tuturor boalelor, cari se nasc din *mistuirea rea* și din *obstipațiune*, ca: *perturbațiuni în circulația ferii*, *boale de ficat*, *slăbirea mațelor*, *colicid*, *congestiuni de sânge la creeri*, *hemorizi etc.*

Prin însușirea lor curățitoare de sânge ele sunt de efect cu deosebire bun la *anemie* și la boalele rezultate din aceasta, ca: *galbinarea*, *dureri de cap* nervoase etc. Afară de aceea aceste pilule curățitoare de sânge lucră atât de domol, încât nu cauzează nici cea mai mică durere, și prin urmare pot fi luate fără grije și de persoanele cele mai slabe și chiar și de copii.

Acute *pilule curățitoare de sânge* se produc veritabile singur numai în farmacia la „*Mărul de aur al imperiului*“ a lui I. Pserhofer, Singerstrasse nr. 15, Viena, și costă o șatule cu 15 pilule 21 cr. v. a., o ruletă cu 6 șatule costă fl. 1.05. Trimițându-se banii înainte o ruletă de pilule francată costă fl. 1.25, 2 rulete fl. 2.30, 3 rulete fl. 3.35, 4 rulete fl. 4.40, 5 rulete fl. 5.20, 10 rulete fl. 9.20.

NB. În urma lățirii lor mari aceste pilule sunt imitate sub cele mai diferite forme și numiri; ne rugăm deci a cere numai *pilulele curățitoare de sânge ale lui I. Pserhofer* și a considera numai pe acelea de *veritabile*, a căror instrucțiune de întrebuințare este provăzută cu iscalitura I. Pserhofer și care poartă pe inscripția coperișului aceeași iscalitură cu scrisoare roșie.

Dintre nenumăratele scrisori, în cari consumenții acestor pilule mulțumesc pentru sănătatea redobândită după cele mai diferite și mai grele boale, lăsăm să urmeze aici numai puține, cu observarea, că ori-cine, care le-a folosit numai odată le recomandă mai departe:

Köln, 30 Aprilie 1898.

Stimate Domnule Pserhofer! Fii atât de bun și trimite-mi earăși 15 suluri din neîntrecutele D-Tale piluri pentru curățirea sângelui, cu rambursă postală. Și prin aceasta îți exprim sincera mea mulțumită pentru puterea miraculoasă a pilurilor D-Tale.

Stimează cu înaltă stimă Francisc Pawlistik, Köln Lindenthal.

Hrasche, lângă Flödnik, 12 Septembrie 1887.

Stim. Domn! Voea lui D-zeu a fost că mi-a venit în mâni pilulele D-V., ear' acum Vă scriu despre rezultat: m'am fost răcit în patul nașterii, așa că n'am mai putut lucra nimica și acum sigur aș fi deja moartă dacă nu m'ar fi scăpat miraculoasele D-Voastre pilule. Dumnezeu să Te binecuvinteze de o mie de ori pentru aceasta. Am încredere, că pilulele D-Voastre mă vor vindeca de tot, precum au dat și altora sănătatea.

Teresa Knific.

Wiener-Neustadt, 9 Decembrie 1887.

Stimabile Domn! Vă exprim cea mai călduroasă mulțumită în numele mătusei mele de 60 de ani. Aceasta a pățit 5 ani de catar cronic de

stomac și de boală de apă. Vieța îi era chin și se credea deja peridată. Din întâmplare a căpătat o șatule din excelențele D-Voastre pilule curățitoare de sânge și după întrebuințare mai lungă a acestora s'a vindecat.

Cu distins respect Iosefa Weinzettel.

Eichengraberamt, lângă Gföhl, 27 Martie 1889.

Stimabile Domn! Devotat subscrisul mă rog a-mi trimite încă odată 4 rulete din pilulele D-Voastre intr'adevăr folositoare și excelențe. Nu pot între-lasa a Vă exprima deplina mea recunoștință despre valoarea acestor pilule, care le voi recomanda cu toată căldura tuturor bolnavilor ori-unde voi vie prilej. Despre această mulțumită a mea Te împuternicesc să faci ori-că întrebuințare publică.

Cu distins respect Ignatie Hahn.

Gotschdorf, lângă Kohlbach, Silesia-austriacă, 8 Octombrie 1888.

Stimabile Domn! Te rog frumos a-mi trimite o ruletă cu 6 șatule din pilulele D-Voastre universale curățitoare de sânge. Numai miraculoaselor D-Voastre pilule am să mulțumesc că am scăpat de o boală de stomac, care m'a chinuit 5 ani de zile. Aceste pilule nu se vor mai găta nici-când din casa mea și Vă exprim prin aceasta cea mai călduroasă a mea mulțumită.

Cu cel mai mare respect Anna Zwickl.

Licuer de plante alpine de W. Ottm. Bernhard în Bregenz în flacon 2 fl. 60 cr., 1/2 flacon 1 fl. 40 cr., 1/4 flacon 70 cr.

Alifie americană în contra podragei, cel mai eficace mijloc în contra afecțiunilor podagroase și reumatice: ca dureri pe girul spinarei, junghieri în picioare, ischias, migrene, durere nervoasă de dinți, dureri de cap, junghieri în urechi etc. fl. 1.20.

Balsam miraculos englezesc, de I. Pserhofer un flacon 1 fl. 50 cr.

Balsam de degerături de I. Pserhofer, de mulți ani recunoscut de tot felul, precum și în contra ori-și-cărui fel de rane învechite. 1 borcan 40 cr., cu trimiterea francată 65 cr.

Kola preparate a lui Stoll mijloc excelent pentru întărirea nervilor, pentru bolnavi de stomac și contra boalelor de maț. 1 litru Elisir Kola sau vin d. 3.—, 1/2 litru 1 fl. 60 cr., 1/4 litru 85 cr.

Balsam de gușe al lui I. Pserhofer remediu sigur în contra grumazului gros. 1 flacon 40 cr. trimiterea francată 65 cr.

Afară de preparatele aici numite se află toate specialitățile farmaceutice anunțate în ziarele austriace și în cele străine și la cerere se procură prompt și ieftin toți articolii, care nu se vor afla poate în depozit.

Trimiterea prin postă se efectuează cât se poate de iute, trimițându-se banii înainte, ear' comanda mai mari și cu rambursă.

Farmacia lui I. PSERHOFER „la mărul de aur al imperiului“ Viena I., Singerstrasse nr. 15.

Ca veritabile sunt a se privi numai acele piluli, a căror assignațiune poartă numele I. Pserhofer și acele șatule ce poartă pe coperiș același nume în coloare roșie.

Scutite prin scutul de marce și mustre. Imitațiunile sunt strict urmărite.

Pentru tipar responsabil: Iosif Marschall.